

Warszawa, dn. 19 listopada 2024 r.

Szanowny Pan

Donald Tusk

Kancelaria Prezesa Rady Ministrów

Al. Ujazdowskie 1/3

00-583 Warszawa

Szanowny Panie Premierze!

Jako organizacje obywatelskie działające na rzecz umacniania demokracji, praw człowieka i praworządności w Polsce, zwracamy się do Pana Premiera z apelem o zainicjowanie przez rząd RP procesu legislacyjnego prowadzącego do nowelizacji ustawy prawo o zgromadzeniach w celu doprowadzenia jej do stanu zgodnego z Konstytucją RP i międzynarodowym prawem praw człowieka.

Zwracamy uwagę, że ustawą z dnia 13 grudnia 2016 r. do prawa o zgromadzeniach wprowadzono dwie szczególnie kontrowersyjne zmiany, które utrudniły obywatelom i obywatelkom RP możliwość korzystania z konstytucyjnie im gwarantowanej wolności zgromadzeń, a które wciąż stanowią część porządku prawnego Rzeczypospolitej.

Pierwszą z nich jest regulacja zgromadzeń cyklicznych, która rażąco narusza wolność zgromadzeń. Zgromadzeniom określanym tym statusem przyznano bowiem pierwszeństwo przed innymi typami zgromadzeń. Praktyka pokazała, że zgromadzenia cykliczne były wielokrotnie nadużywane przez władzę, która wykorzystywała je m.in. do organizowania publicznych comiesięcznych uroczystości, efektywnie uniemożliwiając odbywanie się w tym samym miejscu i czasie innych demonstracji. Wprowadzono także drugą regulację, zgodnie z którą kontrmanifestacja nie może odbywać się w odległości mniejszej niż 100 m od zgromadzania. Stanowi to także rażące naruszenie prawa międzynarodowego, z którego wynika, że zgromadzenia organizowane w tym samym miejscu i czasie – w tym zgromadzenia spontaniczne i kontrdemonstracje – powinny odbywać się w zasięgu wzroku i słuchu ich uczestników.

Zgromadzenia publiczne, organizowane przez rzeszę obywateli i obywateli w całej Polsce, odegrały kluczową rolę w obronie demokracji i praw człowieka w Polsce w ostatnich latach. Osoby biorące w nich udział spotkały się jednak – m.in. ze względu na wskazane regulacje – z szeregiem negatywnych konsekwencji w postaci wytaczania im procesów karnych oraz innych form ich szykanowania. Przywracanie praworządności w Polsce powinno zatem uwzględniać także odwrócenie tych negatywnych zmian w prawie o zgromadzeniach w celu zagwarantowania teraz i na przyszłość możliwości korzystania przez każdą obywatelkę i każdego obywatela ze swojego prawa do pokojowego manifestowania swoich przekonań.

Niedawna rocznica wyborów, które spowodowały zmianę władzy w Polsce może i powinna stanowić okazję do usunięcia z systemu tych symbolicznych regulacji stanowiących dziedzictwo i swoisty pomnik – rządów populistycznej władzy.

Z wyrazami szacunku,

Amnesty International Polska

ARTICLE 19

Fundacja dla Polski

Fundacja Równość.org.pl

Helsińska Fundacja Praw Człowieka

Komitet Obrony Demokracji

Sieć Obywatelska Watchdog Polska